

Gemeenschappelijke regeling gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht – Heuvellandgemeenten

Gemeente Maastricht

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul,

ieder voor zover het zijn bevoegdheden betreft

Gelezen

Het Bedrijfsplan (versie 0.6, 30 maart 2015) om te komen tot de vorming van één gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland

Overwegende dat

- dit Bedrijfsplan een consistente uitwerking en grondslag bevat om te komen tot een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie, waartoe de portefeuillehouders in 2014 in beginsel besloten hebben op basis van de business case zoals uitgewerkt door bureau Berenschot
- dientengevolge dit Bedrijfsplan voldoende waarborgen bevat, zowel voor de positie van de betrokken gemeentelijke bestuursorganen als voor de burgers van de zes gemeenten, voor een democratische, gelijkwaardige, kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering van de betreffende wettelijke taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de Participatiewet en aanverwante wetten en regelingen
- op grond hiervan de colleges van burgemeester en wethouders het Bedrijfsplan in hun vergaderingen in de eerste helft van 2015 vastgesteld hebben
- de colleges van burgemeester en wethouders als vervolg op hun vaststellingsbesluiten besloten hebben tot het treffen van een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteregeling, waarbij Maastricht als centrumgemeente zal gaan optreden

Gelet op

- de artikelen 1, lid 1 juncto 8, lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen
- de op grond van artikel 1, lid 2 Wet gemeenschappelijke regelingen genomen toestemmingsbesluiten van de gemeenteraden
- afdeling 10.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht

Besluiten

te treffen de hierna volgende gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteregeling gezamenlijke uitvoeringsdienst sociale dienst Maastricht – Heuvellandgemeenten

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder

- a. centrumgemeente: de gemeente als bedoeld in artikel 8, lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen
- b. college: college van burgemeester en wethouders
- c. deelnemer: een aan deze regeling deelnemend college
- d. gemeenten: de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul
- e. pho-soza: portefeuillehouders overleg sociale zaken
- f. regeling: deze gemeenschappelijke regeling.

Artikel 2 Belang en doel van de regeling

1. Het belang van deze regeling is vorm te geven aan de samenwerking tussen de gemeenten op het terrein van de Participatiewet en de daarmee samenhangende wetten en uitvoeringsregelingen.
2. Deze regeling heeft als doel te zorgen voor een democratische, gelijkwaardige, kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering van de in het vorige lid genoemde wetten en uitvoeringsregelingen voor de burgers en de betrokken gemeentelijke bestuursorganen.

Hoofdstuk 2 Centrumgemeente, taken en bevoegdheden

Artikel 3 Aanwijzing centrumgemeente

De gemeente Maastricht wordt aangewezen als centrumgemeente.

Artikel 4 Taken

1. De colleges van de gemeenten dragen de taken noodzakelijk voor de realisering van het doel van de regeling, zoals omschreven in artikel 2, lid 2, op aan het college van de centrumgemeente.
2. De door de colleges opgedragen taken worden door de centrumgemeente in een register bijgehouden

Artikel 5 Bevoegdheden

1. Voor de uitvoering van de in het voorgaande artikel genoemde taken mandateren de colleges van de gemeenten hun daarop betrekking hebbende bevoegdheden aan het college van de centrumgemeente.
2. Het college van de centrumgemeente kan in de in het vorige lid genoemde mandatering gemachtigd worden ondermandaat te verlenen aan ambtenaren die onder hun gezag werkzaam zijn.
3. De door de colleges verstrekte mandaten worden in elke gemeente opgenomen in het mandaatregister. De colleges dragen daarbij tevens zorg voor de bekendmaking van de verstrekte mandaten, zoals vereist Afdeling 3.6 Algemene wet bestuursrecht.
4. Het bepaalde in de vorige leden van dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het eventueel verlenen van volmachten tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen door het college van de centrumgemeente.
5. Het college van de centrumgemeente houdt een register bij van de aan hem verleende mandaten en volmachten. Daarin worden ook de eventuele ondermandaten en sub-volmachten opgenomen.
6. In geval van verlening van ondermandaten dan wel subvolmachten zorgt het college van de centrumgemeente voor de bekendmaking daarvan zoals bepaald in Afdeling 3.6 Algemene wet bestuursrecht.

Hoofdstuk 3 Beleidsvorming en –uitvoering

Artikel 6 Het portefeuillehouders-overleg: samenstelling, taak en werkwijze voor gezamenlijke beleidsvorming

1. Gelet op het in artikel 2 van deze regeling benoemde belang en doel dragen de colleges zorg voor een gezamenlijke beleidsvorming.
2. Mede daartoe wordt een portefeuillehouders-overleg sociale zaken ingesteld. Aan dit pho-soza nemen alle betreffende portefeuillehouders uit de colleges op voet van gelijkwaardigheid deel.
3. De algemeen directeur bedrijfsvoering en dienstverlening en de directeur Sociale Zaken van de centrumgemeente treden op als vaste adviseurs van het pho-soza.
4. Het pho-soza regelt zijn werkzaamheden in een reglement van orde. Dit reglement wordt aan de colleges ter kennisneming verstrekt.
5. Het pho-soza stelt een voortschrijdend gezamenlijk meerjarenplan op met betrekking tot de richting van de gewenste dienstverlening door de uitvoeringsorganisatie van de centrumgemeente.
6. Het pho-soza bereidt het meerjarenplan voor op basis van de door de deelnemers voorbereide en aangeleverde beleids- en uitvoeringskaders. Op deze kaders wordt een toets op de uitvoerbaarheid daarvan door de uitvoeringsorganisatie van de centrumgemeente uitgevoerd .
7. Het pho-soza stelt het meerjarenplan vast na akkoordbevinding daarvan door alle colleges.

Artikel 7 Het portefeuillehouders-overleg: werkwijze voor lokale beleidsvorming

1. Een gemeente blijft naast het bepaalde in het voorgaande artikel bevoegd tot de vorming van lokaal beleid naast het gezamenlijk afgesproken beleid.

2. Lokaal beleid wordt door de betreffende portefeuillehouder voorbereid in overleg met het eigen college en de raad. Bij lokale beleidsvoorbereiding dient eveneens een toets op de uitvoerbaarheid daarvan door de uitvoeringsorganisatie van de centrumgemeente plaats te vinden.
3. De betreffende portefeuillehouder stelt het pho-soza op de hoogte van de lokale beleidsvorming en de vaststelling daarvan.

Artikel 8 Dienstverleningsovereenkomsten: gezamenlijk en lokaal

1. Voor de uitvoering van het vastgestelde meerjarenplan, overeenkomstig het bepaalde in artikel 6, leden 4 tot en met 6 van deze regeling, wordt jaarlijks een dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen de centrumgemeente en de overige gemeenten. De uitvoeringskosten daarvan worden door alle gemeenten gedragen op basis van de verdeelsleutel zoals bepaald in artikel 11, lid 3 van deze regeling.
2. Voor de uitvoering van het lokaal vastgestelde beleid, overeenkomstig het bepaalde in artikel 7 van deze regeling, wordt een afzonderlijke jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst gesloten tussen de betreffende gemeente en de centrumgemeente. De uitvoeringskosten van deze overeenkomst worden gedragen door de betreffende gemeente.

Hoofdstuk 4 Informatie en verantwoording

Artikel 9 Informatie

1. Het college van de centrumgemeente stuurt in aansluiting op de eigen planning- en controlcyclus periodiek informatie aan het pho-soza over de voortgang van de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst.
2. De respectievelijke portefeuillehouders informeren op basis hiervan, na bespreking in het pho-soza, de betreffende colleges van de gemeenten.
3. De colleges informeren vervolgens de eigen raden over de voortgang van de uitvoering.
4. Indien een dienstverleningsovereenkomst gesloten is ter uitvoering van vastgesteld lokaal beleid, stuurt het college van de centrumgemeente de betreffende informatie direct aan het bevoegde college. Dit college informeert vervolgens de raad van zijn gemeente.

Artikel 10 Verantwoording

1. Het college van de centrumgemeente zendt eens per jaar aan het pho-soza een rapportage over de realisatie van de dienstverleningsovereenkomst en de eventuele effecten daarvan voor het meerjarenplan.
2. In deze rapportage kunnen voorstellen worden gedaan tot bijstelling van het meerjarenplan en de nieuwe gezamenlijke dienstverleningsovereenkomst. Deze voorstellen worden eerst besproken in het pho-soza.
3. De portefeuillehouders in het pho-soza leggen op grond van de verantwoordingsrapportage en de eventuele reacties daarop uit het pho-soza, door tussenkomst van hun eigen colleges verantwoording af aan de raden.
4. Indien een dienstverleningsovereenkomst gesloten is ter uitvoering van vastgesteld lokaal beleid rapporteert het college van de centrumgemeente direct aan het betreffende college. Deze rapportage wordt ter kennisneming aan het pho-soza gestuurd.

Hoofdstuk 5 Financiering

Artikel 11 Financiële zeggenschap en financiering structurele kosten

1. De financiële zeggenschap ligt bij de afzonderlijke gemeenten. Door deze regeling wordt het budgetrecht van de raden niet aangetast.
2. De deelnemers dragen er zorg voor dat de taken van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie per begrotingsjaar voor de apparaatskosten structureel gefinancierd worden. Zij zorgen ervoor dat in, aan de raden ter vaststelling aan te bieden, gemeentelijke programmabegrotingen deze structurele uitgaven worden opgenomen.
3. De structurele kosten worden jaarlijks in het pho-soza besproken op basis van een voorstel van het college van de centrumgemeente. Het voorstel en de bespreking daarvan worden afgestemd op de begrotingsplanning van de gemeenten.
4. De verdeelsleutel van de structurele kosten is voor de periode van 2016 tot en met 2025 als volgt:

a.	Eijsden – Margraten	4,44%
b.	Gulpen –Wittem	2,89%
c.	Maastricht	78,06%

d.	Meerssen	4,41%
e.	Vaals	5,66%
f.	Valkenburg aan de Geul	4,53%

5. Zoals bepaald in artikel 8, lid 2 van deze regeling worden de kosten van een lokale dienstverleningsovereenkomst door de betreffende gemeente afzonderlijk gedragen. Deze uitvoeringskosten zijn in die overeenkomst nader bepaald.
6. Het college van de centrumgemeente brengt volgens de in het vierde lid van dit artikel bepaalde verdeelsleutel de structurele kosten in rekening bij de gemeenten. Deze dragen er zorg voor dat deze rekeningen, na akkoordbevinding, terstond voldaan worden, zodat de uitvoeringsorganisatie tijdig over voldoende middelen beschikt.
7. De kosten voor de uitvoering lokale dienstverleningsovereenkomst worden bij de betreffende gemeente afzonderlijk in rekening gebracht. Op de voldoening hiervan is het bepaalde in de tweede volzin van het voorgaande lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12 Financiering programmakosten

1. De voor de gezamenlijk dan wel lokaal overeengekomen uitvoering noodzakelijke programmakosten worden door de betreffende gemeenten op basis van een raming van het college van de centrumgemeente per kwartaal vooraf aan de centrumgemeente voldaan.
2. Voor deze kosten zal de centrumgemeente geen afzonderlijke rekening aan de gemeenten sturen.
3. Na afloop van het jaar waarop de gezamenlijke dan wel lokale dienstverleningsovereenkomst betrekking heeft, maakt het college van de centrumregeling in een afrekening per deelnemer de voordelen en nadelen van de programmakosten inzichtelijk.
4. De voor- en nadelen van de programmakosten komen voor rekening en verantwoording van de betreffende deelnemer.

Artikel 13 Toezicht op de financiën

1. Het toezicht op de besteding van de beschikbare structurele middelen voor de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie ligt bij het college van de centrumgemeente.
2. Over de bevindingen van dit toezicht informeert dit college overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, lid 1 van deze regeling het pho-soza.
3. De portefeuillehouders informeren door tussenkomst van de betreffende colleges vervolgens hun raden over de bevindingen van het financieel toezicht.

Artikel 14 Jaarrekening

1. Het college van de centrumgemeente draagt er bij het opstellen van de gemeentelijke jaarrekening voor dat de uitgaven voor de gezamenlijke uitvoering zodanig verantwoord worden, dat deze per gemeente separaat aan het pho-soza ter beschikking gesteld kunnen worden.
2. Op deze gemeentelijke separate financiële verantwoordingen wordt door tussenkomst van het college van de centrumgemeente een accountantscontrole uitgevoerd.
3. Na bespreking van deze gemeentelijke separate financiële verantwoordingen in het pho-soza, zorgen de portefeuillehouders ervoor dat de per gemeente relevante verantwoordingsgegevens in de concept gemeentelijke jaarrekening opgenomen wordt.

Hoofdstuk 6 Duur, evaluatie en geschillenregeling

Artikel 15 Duur van de regeling en evaluatie ervan

1. Deze regeling wordt aangegaan voor onbepaalde tijd.
2. De werking en effecten van deze regeling worden de eerste keer twee jaar na de inwerkingtreding ervan geëvalueerd. De opdracht tot deze evaluatie zal worden uitgevoerd in opdracht van de deelnemende colleges gezamenlijk.
3. Na de eerste evaluatie zal de regeling vervolgens om de vier jaar geëvalueerd worden. Ook dan treden de colleges als gezamenlijk opdrachtgever op.
4. De bevindingen en eventuele aanbevelingen van de evaluaties worden, zo nodig met een gezamenlijk voorstel van de colleges, aan de raden gerapporteerd.

Artikel 16 Geschillenregeling

1. Indien de uitleg dan wel de uitvoering van deze regeling leidt tot een geschil tussen de deelnemende colleges, wordt eerst geprobeerd dit geschil minnelijk in een overleg tussen alle colleges op te lossen.

2. Bij deze minnelijke methode kunnen de deelnemers gezamenlijk besluiten een bemiddelingsprocedure (mediation) te volgen. De kosten hiervan worden volgens de verdeelsleutel van artikel 11, lid 4 van deze regeling door de deelnemers gedragen.
3. Indien de minnelijke methode, al dan niet na mediation, niet tot een oplossing van het geschil zou mogen leiden, zullen de deelnemers een bindend adviesprocedure volgen.
4. In geval van bindend advies wijzen de colleges in onderling overleg twee onafhankelijke bindend adviseurs aan. Deze adviseurs wijzen vervolgens een derde onafhankelijk bindend adviseur aan, die tevens zal optreden als voorzitter van de bindend adviescommissie. Deze adviescommissie regelt zelfstandig haar werkzaamheden.
5. In geval van bindend advies komen de colleges overeen dat zij zich gebonden achten aan het uitgebrachte advies. De raden worden over deze procedure en de uitkomst daarvan geïnformeerd.
6. De kosten voor het opstellen van het bindend advies worden volgens de verdeelsleutel van artikel 11, lid 4 van deze regeling door de deelnemers gedragen.

Hoofdstuk 7 Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing

Artikel 17 Wijziging van de regeling

1. Deze regeling kan worden gewijzigd op grond van een gemotiveerd voorstel van iedere deelnemer ervan.
2. De deelnemers kunnen slechts tot een wijziging besluiten nadat ze onderling overeenstemming hierover hebben bereikt en na verkregen toestemming daartoe van de raden.
3. Een wijziging treedt, tenzij anders bepaald, in werking op de dag nadat de wijziging door het college van de centrumgemeente is bekend gemaakt.

Artikel 18 Toetreding door andere colleges

1. Indien een college van een andere gemeente in Zuid Limburg wil toetreden, kan zij daartoe een verzoek doen aan het pho-soza.
2. Indien het pho-soza tot het oordeel komt dat een toetreding een bijdrage kan leveren aan het belang en doel van deze regeling, zoals bepaald in artikel 2 van deze regeling, doen ze daartoe een gezamenlijk voorstel aan de colleges. In het voorstel worden ook de voorwaarden, waaronder de financiële, voor een toetreding opgenomen.
3. De raden worden over het toetredingsverzoek en het voorstel van het pho-soza geïnformeerd.
4. Een toetreding kan slechts ingaan na een eensluidend besluit daartoe van alle colleges.
5. De wijziging van de regeling als gevolg van een eventuele toetreding verloopt volgens de procedure zoals bepaald in het voorgaande artikel.

Artikel 19 Uittreding

1. Een deelnemer kan besluiten tot uittreding uit deze regeling.
2. Een gemotiveerd verzoek tot uittreding kan pas twee jaar na de inwerkingtreding van deze regeling, na de eerste evaluatie, zoals bepaald in artikel 15, lid 2 van deze regeling gedaan worden. De raad van de betreffende gemeente moet gelet op artikel 1, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen instemmen met de voorgenomen uittreding.
3. Het verzoek tot uittreding wordt gericht tot de overige deelnemers.
4. De overige deelnemers doen met betrekking tot het bepalen van de nadere voorwaarden, waaronder de financiële, een op de redelijkheid en billijkheid gebaseerd voorstel, waaronder de uittreding zal plaatsvinden.
5. In geval van een geschil over dit voorstel zal gehandeld worden overeenkomstig het bepaalde in artikel 16 van deze regeling.
6. De wijziging van de regeling als gevolg van een eventuele uittreding verloopt volgens de procedure zoals bepaald in artikel 17 van deze regeling.

Artikel 20 Opheffing

1. Tot opheffing van deze regeling kan slechts besloten worden op grond van een eensluidend besluit van alle deelnemers na verkregen toestemming van de raden op grond van het bepaalde in artikel 1, lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.
2. In geval van een besluit tot een voorgenomen opheffing van deze regeling geven de colleges opdracht aan een onafhankelijke derde tot het opstellen van een opheffingsplan.
3. Het opheffingsplan voorziet in ieder geval in de verplichting van de gemeenten tot het gezamenlijk dragen van de financiële en personele gevolgen daarvan.
4. Het ontwerp-opheffingsplan wordt aan de colleges en raden voorgelegd om hun zienswijzen daarop kenbaar te maken.

5. Na verwerking van de eventuele zienswijzen in het ontwerp-opheffingsplan, stellen de colleges dit gezamenlijk vast. De raden worden hierover geïnformeerd.
6. Het college van de centrumgemeente zal belast worden met de afwikkeling van het opheffingsplan. Na deze afwikkeling wordt de regeling geacht opgeheven te zijn.

Hoofdstuk 8 Slotbepalingen

Artikel 21 Bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt bekendgemaakt overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, leden 1 en 2 Wet gemeenschappelijke regelingen door het college van de centrumgemeente.
2. Het college van de centrumgemeente zorgt voor toezending van deze regeling aan het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg.
3. Na de bekendmaking treedt deze regeling in werking op 1 januari 2016.

Artikel 22 Citeerwijze

Deze regeling kan worden aangehaald als "Centrumregeling gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht – Heuvellandgemeenten".

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Eijsden-Margraten d.d. 6 oktober 2015

De Secretaris,

M.F.M.E. Severijns

De Burgemeester,

D.A.M. Akkermans

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gulpen-Wittem d.d. 21 juli 2015

De Secretaris,

E.J.P. Bessems (loco)

De Burgemeester,

Drs. A.R.B. van den Tillaar

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Maastricht d.d. 7 juli 2015

De Secretaris,

P.J. Buijtels

De Burgemeester,

J.M. Penn-te Strake

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Meerssen d.d. 28 mei 2015

De Secretaris,

Mr. J.J.M. Eurlings

De Burgemeester,

M.A.H. Clermonts-Aretz

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Vaals d.d. 21 juli 2015

De Secretaris,

Mr. Drs. J.H.M.J. Bertram

De Burgemeester,

Drs. R.L.T. van Loo

Aldus besloten door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul d.d. 28 september 2015

De Secretaris,

L.T.J.M. Bongarts

De Burgemeester,

Drs. M.J.A. Eurlings

Toelichting op de gemeenschappelijke regeling

Algemeen

Op basis van een op verzoek van de portefeuillehouders sociale zaken van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul door bureau Berenschot opgestelde "*Businesscase socialediensten Maastricht-Heuvelland*" (27 februari 2014) hebben de colleges van de genoemde gemeenten in maart/april 2014 besloten voor de uitvoering van de Participatiewet per 1 januari 2016 te gaan samenwerken in een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Als vervolg op deze collegebesluiten is de bedrijfsplanfase gestart. Het doel hiervan was om de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst te onderzoeken. Dit heeft geresulteerd in het Bedrijfsplan (versie 0.6) van 30 maart 2015. In dat plan wordt geconcludeerd dat het opzetten van een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie mogelijk is. Voor de juridische vormgeving daarvan wordt geopteerd voor een gemeenschappelijke regeling met de centrumgemeente-variant, zoals deze wordt mogelijk gemaakt in artikel 8, lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen. De gemeente Maastricht zal dan gaan optreden als centrumgemeente.

Het Bedrijfsplan is in april 2015 door alle colleges vastgesteld.

Algemeen kader samenwerking

Het is van belang om hier op te merken, dat door de keuze voor de centrumgemeente-variant de politiek-bestuurlijke en staatsrechtelijke verhoudingen op het niveau van de afzonderlijke gemeenten niet doorbroken wordt. De gemeenteraden houden in deze dus hun kader stellende en verordenende taken en bevoegdheden. Het budgetrecht blijft in het kader van deze samenwerking ook uitdrukkelijk bij de raden. En op grond van de kaderstelling en toegekende budgetten blijven de raden hun toezichou-

dende en controlerende bevoegdheden ten aanzien van het door de colleges van burgemeester en wethouders gevoerde bestuur uitoefenen.

Uitgangspunten inrichting samenwerking

Op basis van dit algemene kader worden in het Bedrijfsplan de uitgangspunten voor de inrichting van de gemeenschappelijke regeling beschreven. Deze zijn, voor zover hier van belang, de volgende:

- *democratische legitimatie*: deze ziet met name op de positie van de raden in hun toezichhoudende rol op de colleges, die de gemeenschappelijke regeling treffen, en via deze op het functioneren van het samenwerkingsverband;
- *gelijkwaardigheid in dienstverlening*: de deelnemende gemeenten, hoe verschillend in schaal en sociale problematiek, zijn gelijkwaardig als het gaat om de dienstverlening. Iedere deelnemende gemeente moet dan ook in staat zijn de eigen belangen in te brengen en te (blijven) behartigen;
- *solidariteit*: gezamenlijk uitvoeren wil ook zeggen gezamenlijke verantwoordelijkheid daarvoor en voor elkaar willen dragen;
- *kwaliteit dienstverlening*: de gezamenlijke uitvoering moet voldoen aan de vastgestelde uitgangspunten beleidskader Participatiewet;
- *adequate bedrijfsvoering*: de gemeenschappelijke uitvoering dient zo ingericht te zijn, dat snel uitvoering gegeven kan worden aan gemeenschappelijke en lokale verwachtingen en afspraken;
- *renderende uitvoering*: de gezamenlijke uitvoering brengt meer rendement met zich mee dan een afzonderlijke uitvoering.

Deze uitgangspunten worden uitgewerkt in de diverse bepalingen van de gemeenschappelijke regeling. De artikelsgewijze toelichting gaat daarop nader in. Als aanvullende kenbron voor nadere uitleg dient voor een eventuele achterliggende bedoeling gewezen te worden op het Bedrijfsplan (verzie 0.6, 30 maart 2015).

Artikelsgewijze toelichting

Hierna wordt alleen een toelichting gegeven bij die artikelen, die voor een juiste toepassing en uitleg van deze gemeenschappelijke regeling van direct belang kunnen zijn.

In dit verband moet ook gewezen worden op het belang van het Bedrijfsplan, dat in uitgebreide vorm de uitgangspunten en toepassingen van de samenwerking beschrijft.

Artikel 2 Belang en doel van de regeling

De omschrijving hiervan is gebaseerd op artikel 10, lid 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

In de hier omschreven omschrijving wordt enkel verwezen naar de belangrijkste wet die voor de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van belang is: de Participatiewet. Overige wetten en uitvoeringsregelingen die in dit verband van toepassing kunnen zijn, worden niet uitdrukkelijk vermeld om de regeling op dit punt flexibel te houden. Dientengevolge hoeft de regeling niet gewijzigd te worden als een wet en/of uitvoeringsregeling vervalt of er een bijkomt.

Artikel 4 Taken

In het verlengde van de toelichting bij **Artikel 2** wordt ook hier volstaan met een formulering van het algemene beginsel van de taakopdracht aan het college van de centrumgemeente.

De term "opdracht" duidt er op dat de met die taken samenhangende bevoegdheden en verantwoordelijkheden in juridisch opzicht bij de afzonderlijke colleges blijven.

In die zin ontstaat er door deze regeling een opdrachtgever- en opdrachtnemer-relatie tussen de gemeenten en de centrumgemeente.

Artikel 5 Bevoegdheden

In het verlengde van **Artikel 4** wordt hier de juridische grondslag gegeven voor de relatie tussen de gemeenten en de centrumgemeente: mandaatverleningen, zoals geregeld in Afdeling 10.1.1 (artikelen 10:1 tot en met 10:12 Algemene wet bestuursrecht = Awb).

Voor de volledigheid worden hier ook de mogelijkheden van ondermandaat (artikel 10:9 Awb) en volmacht (resp. sub-volmacht, zie artikel 10:12 Awb) vermeld, zodat deze toegepast kunnen worden door

het college van de centrumgemeente bij de invulling van de operationalisering van de uitvoeringsorganisatie.

Hier moet wel nog gewezen worden op het bepaalde in artikel 10:6, lid 1 Awb: *“De mandaatgever kan de gemandateerde per geval of in het algemeen instructies geven ter zake van de gemandateerde bevoegdheid”*.

In beginsel zijn deze instructies vorm-vrij.

Algemene instructies kunnen echter de vorm van (naar buiten werkende) *beleidsregels* aannemen in de zin van artikel 1:3, lid 4 Awb (*“Onder beleidsregel wordt verstaan: een bij besluit vastgestelde algemene regel, niet zijnde een algemeen verbindend voorschrift, omtrent de afweging van belangen, de vaststelling van feiten of de uitleg van wettelijke voorschriften bij het gebruik van een bevoegdheid van een bestuursorgaan”*).

Een beleidsregel is dus een besluit in de zin van artikel 1:3, lid 1 Awb: *“Een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling”*.

Een dergelijk besluit moet bekend worden gemaakt om te kunnen werken (zie artikel 3:40 Awb). Instructies met een louter intern karakter zijn dus geen besluiten en behoeven dan ook niet gepubliceerd te worden.

Het vaststellen van beleidsregels en/of interne instructies is en blijft ook in deze samenwerking een bevoegdheid van de mandaterende colleges. maar voor een effectieve en efficiënte uitvoering van de opgedragen taken is het van belang om in geval van behoefte aan het gebruik van beleidsregels dan wel (interne) instructies dit vooraf uitdrukkelijk in het portefeuillehouders-overleg soza (pho-soza) af te stemmen in het kader van de gezamenlijke beleidsvorming (zie **Artikel 6**) en daarbij zo veel mogelijk te streven naar uniforme beleidsregels of (interne) instructies. De in **Artikel 6** genoemde uitvoeringstoets is in deze ook van groot belang.

Na deze gezamenlijke afstemming worden deze beleidsregels en/of (interne) instructies vervolgens door de afzonderlijke colleges formeel vastgesteld (en waar nodig gepubliceerd). Inhoudelijk zijn ze dan uniform.

Deze uniforme beleidsregels en/of (interne) instructies kunnen ook bij de gezamenlijke dienstverlenings-overeenkomst meegenomen worden.

Indien een college niet wil meedoen in het opstellen van een uniforme beleidsregel of (interne instructie) of wil afwijken van een gezamenlijke beleidsregel en/of (interne) instructie, is dat zijn bevoegdheid. Dan zal gehandeld moeten worden overeenkomstig het bepaalde in **Artikel 7** van de gemeenschappelijke regeling (lokale beleidsvorming). Hetzelfde geldt in geval een college instructies per geval wil geven.

Artikel 6 Het portefeuillehouders-overleg: samenstelling, taak en werkwijze voor gezamenlijke beleidsvorming

Hiervoor is bij de toelichting van **Artikel 5** al gewezen op het belang van het streven naar gezamenlijke beleidsvorming. In dit artikel wordt die werkwijze nader uitgewerkt. Hierin staat het opstellen van een (voortschrijdend) meerjarenplan centraal. Dat plan verkent en bepaalt de richting voor de gezamenlijke uitvoering.

Met name in dit artikel komen de in het Bedrijfsplan beschreven algemene kader van de samenwerking en daarop gebaseerde uitgangspunten tot uitdrukking (zie hiervoor onder *Algemeen*).

In het pho-soza komen de gelijkwaardigheid en solidariteit van de deelnemers tot uitdrukking.

Het pho-soza functioneert als scharnierpunt tussen de samenwerkingspartners onderling, tussen de samenwerkingspartners en de centrumgemeente en vanuit iedere deelnemer eraan naar zijn of haar eigen gemeente (college en/of raad) afzonderlijk.

Het woord scharnierpunt wil ook tot uitdrukking brengen dat het pho-soza niet gezien kan en mag worden als een adviescommissie van het college van de centrumgemeente. Daarom wordt het pho-soza ook in de regeling zelf ingesteld.

Om de schakel naar de bedrijfsvoering in het algemeen en die van de uitvoerende dienst van de centrumgemeente in het bijzonder aan te brengen, worden de algemeen directeur bedrijfsvoering en

dienstverlening en de directeur Sociale Zaken van de centrumgemeente als vaste adviseurs aan het pho-soza toegevoegd.

Uiteraard staat het het pho-soza vrij om te bepalen dat op ad hoc-basis andere adviseurs bij de beraadslagingen betrokken kunnen worden.

Het pho-soza is ook zelf verantwoordelijk voor het regelen van zijn werkzaamheden. Dat komt tot uitdrukking in het derde lid van dit artikel: het vaststellen van een regelement van orde, waarin bijvoorbeeld vergaderfrequentie, agendavorming, voorzitterschap nader bepaald kunnen worden.

In de leden 4 tot en met 6 wordt de in het Bedrijfsplan beschreven co-creatie van het gezamenlijke meerjarenplan en de daarop gebaseerde uitvoering beschreven.

Door de koppeling met de uitvoeringstoets wordt ervoor gezorgd, dat de voornemens in het meerjarenplan, mede gelet op de tot stand te brengen dienstverleningsovereenkomst, zo reëel mogelijk zijn. Op die wijze kan er tevens voor gezorgd worden, dat er gewerkt kan worden met een voortschrijdende planvorming: ontwikkelingen in wet- en regelgeving, jurisprudentie, lokale beleidswensen kunnen in onderling overleg periodiek meegenomen en meegewogen worden in het meerjarenplan.

In dit proces van meerjarenplanning en de stap naar de uitvoering is de co-creatie van deelnemers en uitvoeringsorganisatie van de centrumgemeente van belang. Zij werken hierin samen om voortdurend een voor alle betrokkenen zo goed mogelijk realiseerbaar resultaat te behalen. Hierin ligt mede de betekenis van de rol van de vaste adviseurs van het pho-soza.

In het zesde lid komt tot uitdrukking dat besluiten in het pho-soza slechts genomen kunnen worden als de colleges van *alle* deelnemers daarmee kunnen instemmen.

Artikel 7 Het portefeuillehouders-overleg: werkwijze voor lokale beleidsvorming

Dit artikel is de uitwerking van het algemene kader van de samenwerking, zoals beschreven onder *Algemeen* van deze toelichting. Lokale beleidsvorming blijft mogelijk.

Zie in dit verband ook de toelichting hiervoor bij **Artikel 5** bij beleidsregels en algemene en afzonderlijke (interne) instructies. Voor de betrokkenheid van de centrumgemeente kan op de toelichting bij **Artikel 6** gewezen worden.

Artikel 8 Dienstverleningsovereenkomsten: gezamenlijk en lokaal

Het overeengekomen beleid moet uiteindelijk concreet in afspraken met de uitvoeringsorganisatie worden omgezet. Dat gebeurt in de deelnemers bindende dienstverleningsovereenkomsten (gezamenlijk en/of lokaal).

De werkingsduur van een jaar is gekoppeld aan het betreffende begrotingsjaar. Afspraken en de financiële consequenties daarvan (zie ook onder **Hoofdstuk 5 Financiering**) kunnen zo het beste ingevuld en beheerst worden.

De dienstverleningsovereenkomsten kunnen op die wijze ook ingepast worden in de Planning- en Control-cyclus van de centrumgemeente en de overige deelnemers.

Artikel 9 Informatie

De informatieplicht vloeit niet alleen voort uit het karakter van de samenwerking op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, maar ook uit artikel 10:6, lid 2 Awb (inlichtingen verstrekken in een mandaatverhouding).

In lid 1 is gekozen voor de term "periodiek", zodat de deelnemers zelf de frequentie en de inhoud van de te verstrekken informatie nader kunnen bepalen. Ook hier zal een koppeling plaatsvinden met de Planning- en Control-cyclus van de centrumgemeente en de overige deelnemers.

Artikel 10 Verantwoording

Verantwoording is het formeel sluitstuk van een samenwerkingsverband. Omdat het hier een centrumgemeente-variant betreft, kan het college van de centrumgemeente niet staatsrechtelijk verplicht worden aan de bestuursorganen (colleges en raden) van de deelnemers verantwoording af te leggen. Het maakt daar immers geen deel van uit.

Daarom is hier gekozen voor een jaarlijkse rapportage over de beoogde en gerealiseerde afspraken effecten daarvan van de samenwerking. De relatie met het (voortschrijdend) meerjarenplan wordt hier ook duidelijk gelegd.

Deze rapportage wordt, na bespreking in het pho-soza, door de afzonderlijke portefeuillehouders voorgelegd aan de eigen colleges en via deze aan de eigen raden.

Artikel 11 Financiële zeggenschap en financiering structurele kosten

De tekst van dit artikel spreekt voor zich. Het gaat hier dus enkel om de structurele (apparataats-) kosten die verbonden zijn aan de gezamenlijke uitvoering.

In het licht van de gemeenschappelijke regeling dienen de deelnemers te borgen dat deze kosten voldaan worden. In die zin gaan die kosten dan ook verplicht deel uitmaken van de afzonderlijke gemeentebegrotingen, die voorbereid worden door de colleges en vastgesteld worden door de raden.

De in het Bedrijfsplan onderbouwde verdeelsleutel wordt hier vermeld, omdat deze voor een termijn van tien jaar een formeel bindende basis dient te krijgen.

Indien als gevolg van (onvoorziene) interne en/of externe ontwikkelingen de structurele kosten de overeengekomen kaders dreigen te overschrijden, dienen de deelnemers daarover op voorstel van het college van de centrumgemeente nadere afspraken over te maken. Indien dit al gevolgen kan hebben voor de vastgestelde begrotingen, kan dit aanleiding vormen voor (gemeentelijke) begrotingswijzigingen.

In overige situaties worden die ontwikkelingen meegenomen in het (voortschrijdende) meerjarenplan en de (volgende) dienstverleningsovereenkomst.

Artikel 12 Financiering programmakosten

Programmakosten zijn die kosten welke gemaakt worden uitsluitend voor de burgers van de deelnemende gemeenten. Deze kosten worden dan ook alleen gemaakt als een burger er recht op heeft. De bevoegdheid tot toekenning van uitkeringen/uitgaven in deze worden door de afzonderlijke colleges gemandateerd aan het college van de centrumgemeente (met ondermandaat aan de directeur Sociale zaken).

De programmakosten worden door de afzonderlijke gemeenten gedragen en voldaan op basis van de daarvoor aan de gemeenten door de rijksoverheid ter beschikking gestelde middelen/budgetten.

Deze kosten worden alleen gemaakt als burgers van een gemeente hier recht op hebben.

De voor- en nadelen die kunnen ontstaan als gevolg van de besteding van die middelen, zijn daarom ook enkel een zaak van de betreffende gemeenten en niet van de samenwerking. Deze moeten daarover rekening en verantwoording afleggen.

Artikel 13 Toezicht op de financiën

Deze toezichtbepaling ziet, gelet op het voorgaande, alleen op de besteding van de structurele middelen. De uitvoering van dit toezicht valt onder het bepaalde in **Artikel 9, lid 1** van deze regeling (zie voor toelichting al daar).

Artikel 14 Jaarrekening

Omdat de centrumregeling-variant geen eigen (formele) begroting en jaarrekening kent, moet gezorgd worden voor aansluiting op de Planning- en Control-cyclus van de centrumgemeente en de overige deelnemers.

Deze moeten middels hun eigen jaarrekeningen en jaarverslagen rekening en verantwoording kunnen afleggen.

Deze bepaling zorgt ervoor dat dit zowel inhoudelijk als procedureel goed op elkaar afgestemd kan worden.

Artikel 15 Duur van de regeling en evaluatie ervan

Deze bepaling stoelt direct op het gestelde hierover in het Bedrijfsplan.

Voor de evaluatie is gekozen voor een eerste evaluatie twee jaar na de inwerkingtreding van de regeling en vervolgens in een cyclus van om de vier jaar. Deze kan dan gekoppeld worden aan de cyclus van meerjarige beleidsvorming door de gemeenten.

Van belang is het om hier erop te wijzen, dat een evaluatie telkens een gezamenlijke opdracht en verantwoordelijkheid betreft, zoals bepaald in de leden 2 tot en met 4 van dit artikel. Het betreft immers de evaluatie van de gezamenlijkheid.

Artikel 16 Geschillenregeling

In dit artikel wordt bewust afgeweken van het bepaalde in artikel 28 Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin staat dat geschillen beslist worden door gedeputeerde staten.

In een (bestuurlijk) samenwerkingsverband moeten de deelnemers er zelf zien uit te komen als er een onderling geschil zou ontstaan. Dat werkt doorgaans effectiever en is ook beter voor de onderlinge verhoudingen.

Daarom is hier gekozen voor een getrapte benadering:

- eerst langs de minnelijke weg, waarbij zo nodig ook een mediator ingeschakeld kan worden en als dat niet zou werken:
- vervolgens langs de weg van bindend advies.

Door deze werkwijze kunnen deelnemers die problemen met de samenwerking en/of de uitwerking daarvan in onderling overleg over de streep getrokken worden.

Indien deze (minnelijke) weg van overleg en geschiloplossing onverhoopt geen effect zou sorteren, dient de betrokken deelnemer te overwegen uit de regeling te treden (zie **Artikel 19**).

Artikelen 17 tot en met 20 Wijziging, toetreding, uittreding en opheffing

Deze artikelen zijn opgenomen op grond van het bepaalde in artikel 9, lid 1 Wet gemeenschappelijke regelingen (*"De voor onbepaalde tijd getroffen regeling houdt bepalingen in omtrent de wijziging, opheffing, toetreding en de gevolgen van uittreding, met inachtneming van artikel 1"*).

De daarvoor van belang zijnde toelichting wordt hierna in het algemeen vermeld met een verwijzing naar artikelen waar dat noodzakelijk is.

Ook dient er hier gewezen te worden, dat in artikel 1, lid 3 Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat voor een voorgenomen wijziging, toetreding of uittreding ook toestemming van de raad nodig is, zoals al bepaald voor het treffen van de regeling. Dat is te verklaren uit de omstandigheid dat dit de positie van de raad als controleur van het college en als budgethouder direct kan beïnvloeden.

In de **Artikelen 17, lid 3, 18, lid 5 en 19, lid 6** is deze wettelijke plicht opgenomen.

Bij toetreding en uittreding kunnen door de huidige deelnemers nadere vooraarden gesteld worden. In de **Artikelen 18, lid 2 en 19, lid 4** wordt dit nog eens aangescherpt door erop te wijzen dat in ieder geval de daarmee gaande kosten van belang zijn.

Bij de uittreding is er in **Artikel 19, lid 2** voor gekozen dat dit pas na een termijn van twee jaar na de inwerkingtreding kan (dus vanaf 1 januari 2018). Omdat het een vrijwillige samenwerking betreft, is er geen nadere termijn bepaling opgenomen. Iedere deelnemer moet zelf kunnen bepalen of samenwerking nog langer wel of niet zinvol en noodzakelijk is.